

U 77/2013 vp

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (laitonta huumausainekauppaa koskevan neuvoston puitepäätöksen muuttaminen)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 17 päivänä syyskuuta 2013 tekemä ehdotus direktiiviksi laittoman huumausainekaupan

rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta annetun neuvoston puitepäätöksen muuttamisesta huumausaineen määritelmän osalta.

Helsingissä 7 marraskuuta 2013

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*

Lainsäädäntöneuvos Lena Andersson

OIKEUSMINISTERIÖ

MUISTIO
21.10.2013

EU/2013/1521

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI LAITTO-
MAN HUUMAUSAINKAUPAN RIKOSTUNNUSMERKISTÖJÄ JA SEURAAMUKSIA
KOSKEVIEN VÄHIMMÄISSÄÄNTÖJEN VAHVISTAMISESTA ANNETUN PUITE-
PÄÄTÖKSEN MUUTTAMISESTA HUUMAUSAINEN MÄÄRITELMÄN OSALTA****1 Yleistä**

Komissio antoi 17.9.2013 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissäätöjen vahvistamisesta annetun neuvoston puitepäättöksen 2004/757/YOS, jäljempänä puitepäättös, muuttamisesta huumausaineen määritelmän osalta, KOM(2013)618 lopullinen, jäljempänä direktiiviehdotus.

Samana päivänä annettiin asetusehdotus uusista psykoaktiivista aineista, KOM(2013)619 lopullinen, jäljempänä asetusehdotus. Asetusehdotuksella luotaisiin järjestelmä, jossa markkinoille tuleville uusille psykoaktiivisille aineille, niin sanotuille muuntohuumeille, voitaisiin riskinarviointiin perustuen antaa väliaikainen tai pysyvä markkinarajoitus. Markkinarajoituksen kesto ja luonne määräytyisivät porrastetusti uuden psykoaktiivisen aineen terveydellisten, sosiaalisten ja turvallisuusriskien suuruuden perusteella.

Nyt käsillä oleva direktiiviehdotus velvoitaisi määrittelemään asetusehdotuksen tarkoittamissa kaikkein vakavimmissa tapauksissa uuden psykoaktiivisen aineen huumausaineeksi ja säätämään siihen liittyvät, puitepäättöksessä mainitut teot rangaistaviksi silloin, kun komissio olisi päättänyt uuden psykoaktiivisen aineen pysyvistä markkinarajoituksesta vakavien terveydellisten, sosiaalisten ja turvallisuusriskien vuoksi.

Kansainvälisille markkinoille tulee jatkuvasti uusia psykoaktiivisia aineita, eli niin sanottuja muuntohuumeita, joilla jäljitellään YK:n huumausaineyleissopimusten nojalla valvottujen aineiden vaikutuksia ja joita

markkinoidaan kuluttajille näiden aineiden laillisina vaihtoehtoina. Näitä keskushermostoon vaikuttavia aineita voidaan käyttää myös teollisuudessa ja tutkimuksessa.

Järjestelmä, jossa uusia huumausaineita lisätään YK:n huumausaineyleissopimusten listoille, on osoittautunut hitaaksi ja jäykäksi uusien psykoaktiivisten aineiden osalta. Tämän vuoksi EU:lla on vuodesta 1997 alkaen ollut järjestelmä, jolla se nykyisin neuvoston päätöksen 2005/387/YOS nojalla asettaa uusia psykoaktiivisia aineita valvontaan. Viidessätoista vuodessa on tehty riskinarviointi 13 aineesta ja 9 aineen osalta ne on luokiteltu neuvoston päätöksellä huumausaineeksi. Jäsenvaltio on myös velvollinen jo nykyään säätämään rangaistavaksi EU:n kyseisen päätöksen nojalla huumausaineeksi luokittelemaan psykoaktiivisen aineen. Myös EU-järjestelmä on kuitenkin hidas ja uusia psykoaktiivisia aineita tulee markkinoille nopeammin kuin mihin nykyinen järjestelmä ehtii reagoida.

Direktiiviehdotuksen ja siihen liittyvän asetusehdotuksen tarkoituksena on tehostaa nykyisen EU-järjestelmän uusien psykoaktiivisten aineiden valvontaa ja niihin liittyviä seuraamuksia. Direktiiviehdotuksen mukaan kaikkein haitallisimpiin uusiin psykoaktiivisiin aineisiin tulisi jäsenvaltioissa soveltaa samoja rikosoikeudellisia sääntöjä kuin nykyään YK:n huumausaineyleissopimusten nojalla valvottaviin aineisiin.

2 Pääasiallinen sisältö

Muutettava puitepäättös sisältää säännökset määritelmistä, rikostunnusmerkistöistä, osallisuudesta, rangaistuksista, harkinnanvaraisista lieventämisperusteista, oikeushenkilön

vastuusta ja oikeushenkilölle määrättävistä seuraamuksista sekä rikosoikeudellisesta toimivallasta. Direktiiviehdotuksella ehdotetaan muutettavaksi puitepäättöksen määritelmiä koskevaa 1 artiklaa ja täytäntöönpanoa koskevaa 9 artiklaa.

Puitepäättöksen 1 artiklan 1 kohdan mukaan huumausaineella tarkoitetaan YK:n yleissopimusten soveltamisalaan ja niiden liitteissä mainittuja aineita sekä uusia synteettisiä aineita, jotka EU on yhteisellä toimella 97/396/JHA päättänyt ottaa valvontaan. Neuvoston päätös 2005/387/YOS on myöhemmin korvannut kohdassa viitatus yhteisen toimen.

Direktiiviehdotuksella muutettaisiin puitepäättöksen 1 artiklan 1 kohtaa siten, että neuvoston päätökseen 2005/287/YOS viittaamiseen sijasta puitepäättöksen liitteessä lueteltaisiin neuvoston päätöksen nojalla jäsenvaltioissa huumausaineiksi jo nykyisin säädetty psykoaktiiviset aineet (b-kohta).

Tämän lisäksi uutena kohtana huumausaineiksi olisi katsottava uudet psykoaktiiviset aineet, jotka aiheuttavat vakavia terveydellisiä, sosiaalisia ja turvallisuusriskejä ja joille on määrätty pysyvä markkinarajoitus uusista psykoaktiivisista aineista annetun asetusehdotuksen 13 artiklan 1 kohdan nojalla (c-kohta).

Asetusehdotuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaan komissio kieltää päätöksellä ilman aiheutonta viivytystä uuden psykoaktiivisen aineen tuotannon, valmistuksen, markkinoille saattamisen ja unioniin tuonnin, kuljetuksen ja unionista viennin, jos aine käytettävissä olevan näytön perusteella aiheuttaa kaiken kaikkiaan vakavia terveydellisiä, sosiaalisia ja turvallisuusriskejä erityisesti siksi, että (a) uuden psykoaktiivisen aineen käytöstä aiheutuva terveyshaitta, joka perustuu sen akuuttiin ja krooniseen toksisuuteen, väärinkäyttöriskiin ja riippuvuutta aiheuttaviin ominaisuuksiin, on hengenvaarallinen, koska se aiheuttaa yleensä kuoleman tai kuolettavia vammoja, vakavia sairauksia ja vakavia fyysisiä ja psyykkisiä ongelmia; (b) yksilöille ja yhteiskunnalle aiheutuva sosiaalinen haitta ja erityisesti vaikutus sosiaaliseen toimintaan ja yleiseen järjestykseen on vakava, koska siitä seuraa yleisen järjestyksen häiriintymistä ja väkivaltaista ja epäsosiaalista käyttäytymistä,

joka aiheuttaa vahinkoa käyttäjälle, muille ihmisille ja omaisuudelle; aineeseen liittyvä rikollisuus ja järjestäytynyt rikollinen toiminta on järjestelmällistä ja laitton hyöty ja taloudelliset kustannukset ovat suuret; (c) turvallisuusriskit ovat vakavat, esimerkiksi tautien ja veren välityksellä tarttuvien virusten leviäminen on huomattavaa, fyysiset ja psyykkiset ongelmat aiheuttavat vakavia vaikutuksia ajokykyyn, ja uuden psykoaktiivisen aineen valmistus, kuljetus ja käytöstä poistaminen ja siihen liittyvä jäte aiheuttavat ympäristöhaittoja.

Komissio hyväksyy 1 kohdassa tarkoitetun yksittäistä psykoaktiivista ainetta koskevan pysyvän markkinarajoituksen täytäntöönpanosäädöksellä, joka hyväksytään asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaista tarkastelumenettelyä noudattaen.

Direktiiviehdotuksella lisättäisiin puitepäättöksen 9 artiklaan uudet 3 ja 4 kohdat. Uudessa 3 kohdassa säädettäisiin, että jäsenvaltioiden on saatettava voimaan niiden uusien psykoaktiivisten aineiden osalta, joille on määrätty pysyvä markkinarajoitus asetusehdotuksen nojalla, tarpeelliset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään kahdentoista kuukauden kuluttua pysyvän markkinarajoituksen voimaantulosta. Jäsenvaltioiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset komissiolle kirjallisina. Lisäksi säädettäisiin jäsenvaltioiden antamiin säädöksiin sisällytettävästä viittauksesta puitepäättökseen.

Artiklan uuden 4 kohdan mukaan komissio arvioi viimeistään viiden vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta ja sen jälkeen viiden vuoden välein, ovatko jäsenvaltiot toteuttaneet puitepäättöksen noudattamisen edellyttämät toimenpiteet, ja julkaisee sitä koskevan kertomuksen.

Direktiiviehdotuksen 2 artiklassa asetetaan direktiiviehdotuksen täytäntöönpanolle kahdentoista kuukauden määräaika sen voimaantulosta.

Huumausaineen määrittelyä koskevan puitepäättöksen 1 artiklan muutoksen vuoksi vakavaa terveydellistä, sosiaalista ja turvallisuusriskejä aiheuttava uusi psykoaktiivinen aine, jolle asetusehdotuksen nojalla olisi annettu pysyvä markkinarajoitus, tulisi jäsenvaltioissa säätää huumausaineena rikosoi-

keudellisesti rangaistavaksi ja mainittua ainetta koskisivat muutkin puitepäätöksessä säädetyt velvoitteet. Asetusehdotus sääntelee uusien psykoaktiivisten aineiden markkinarajoituksia ja puitepäätös koskee vain huumausainekauppaan liittyviä tekoja, joten huumausaineen käyttörikokset (oma käyttö, hallussapito omaa käyttöä varten) jäisivät niiden soveltamisalan ulkopuolelle.

3 Vaikutus Suomen lainsäädäntöön

Huumausainerikoksista säädetään rikoslain 50 luvun 1—8 §:ssä. Nyt muutettava puitepäätös on pantu kansallisesti täytäntöön rikoslain muutoksella 928/2006. Rikoslain 50 luvun määritelmiä koskevassa 5 §:ssä säädetään, että huumausaineena pidetään kyseisessä luvussa huumausainelaisissa tarkoitettua huumausainetta.

Huumausainelain 3 §:n 5 kohdan mukaan huumausaineella tarkoitetaan a) vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksen listoihin I—IV kuuluvia aineita ja valmisteita; b) psykotrooppisia aineita koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen listoihin I—IV kuuluvia aineita ja valmisteita; c) aineita, joiden valvontaan ottamisesta päätetään uusia psykoaktiivisia aineita koskevasta tietojenvaihdosta, riskienarvioinnista ja valvonnasta tehdyn neuvoston päätöksen 2005/387/YOS mukaisesti; d) kat-kasvia (*Catha edulis*), meskaliinia sisältäviä kaktuskasveja ja *Psilocybesien*iä; sekä e) sellaisia huumaantumistarkoituksessa käytettäviä aineita, jotka ovat terveydelle vaarallisia ja joista on tehty ilmoitus valvontaan ottamista varten c alakohdassa mainitun neuvoston päätöksen mukaisesti tai jotka ovat farmakologisilta ominaisuuksiltaan huumausaineeksi rinnastettavissa olevia lääkeaineita.

Pykälän 2 momentin mukaan tarkemmat säännökset siitä, mitä aineita, valmisteita ja kasveja pidetään 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuina huumausaineina, annetaan valtio-neuvoston asetuksella.

Suomessa on nykyisin säädetty valtioneuvoston asetuksella huumausaineiksi neuvoston päätöksen 2005/387/YOS nojalla EU:n valvontaan otetut uudet psykoaktiiviset, jol-

loin niihin sovelletaan myös rikoslain huumausainerikoksia koskevia säännöksiä.

Asetusehdotus ja siihen liittyvä direktiiviehdotus tulevat aiheuttamaan tarvetta muuttaa huumausainelakia ja mahdollisesti myös rikoslain 50 lukua.

Komissio antaisi päätöksen vakavia riskejä sisältävän uuden psykoaktiivisen aineen pysyvistä markkinarajoituksesta asetusehdotuksen nojalla annettavalla täytäntöönpanosäädöksellä. Asetuksen nojalla annettavat täytäntöönpanosäädökset ovat asetuksen tapaan suoraan sovellettavia jäsenvaltioissa. Tämän vuoksi uudelle psykoaktiiviselle aineelle annettava pysyvä markkinarajoitus tulisi jäsenvaltiossa suoraan sovellettavaksi ilman kansallisia täytäntöönpanotoimia.

Direktiiviehdotus asettaisi kuitenkin jäsenvaltiolle kahdentoista kuukauden määräajan rikosseuraamusten kansalliseen täytäntöönpanoon pysyvän markkinarajoituksen voimaantulosta. Pysyvän markkinarajoituksen kohteeksi saatetun aineen luokitteluinen huumausaineeksi ja rikosoikeudellisen seuraamuksen säätäminen siihen liittyvistä teoista vaikuttaisi siten ehdotuksen mukaan edellyttävän kansallista täytäntöönpanoa myös kunkin yksittäisen aineen osalta.

Perustuslain 8 § edellyttää, että rangaistavuudesta on säädettävä (eduskunta)lailla. Vaikka EU-asetus on siten muutoin jäsenvaltiossa suoraan sovellettavaa oikeutta, sen vastaisten tekojen säätäminen rangaistavaksi edellyttää kansallista täytäntöönpanoa. Rikoslaisissa on siten säädetty useiden EU-asetuksen ja niiden nojalla annettujen säädösten vastaiset teot rangaistaviksi (esim. RL 44 ja 48 luku). EU-asetusten nojalla annettavilla säännöksillä voidaan tarkoittaa muun muassa komission antamia täytäntöönpanosäädöksiä. Käytännössä niillä on voitu esimerkiksi lisätä EU-asetuksen soveltamisalaan kuuluvaksi uusia aineita tai tuotteita (esimerkiksi niin sanotun Reach-asetuksen (EY) N:o 1907/2006 kemikaaleja koskevien liitteiden täydentäminen). Täytäntöönpanosäädösten rikkominen tulee Suomessa rangaistavuuden piiriin rikoslaisissa olevan viittauksen sisältävän rangaistussäännöksen nojalla.

Perustuslakivaliokunta (PeVM 25/1994 vp) on yleisesti kiinnittänyt huomiota blankorangaistustekniikkaan ja asettanut sen käytölle

eräitä edellytyksiä. Blankorangaistussäännöksen edellyttämien valtuutusketjujen tulee olla täsmällisiä, rangaistavuuden edellytykset ilmaisevat aineelliset säännökset tulee olla kirjoitetut rikossäännöksiltä vaaditulla tarkkuudella ja nämä säännökset käsittävästä normistosta tulee käydä ilmi myös niiden rikkomisen rangaistavuus sekä kriminalisoinnin sisältävässä säännöksessä tulee olla jonkinlainen asiallinen luonnehdinta kriminalisoitavaksi tarkoitettu teosta.

Blankotyyppinen kansallinen lainsäädäntötekniikka EU-asetusten ja niiden täytäntöönpanosäädösten säätämiseksi on tarkoituksenmukaista silloin, kun kyse on kaupallisista toimijoista, joiden voidaan olettaa tuntevan suoraan sovellettavaksi tulevan oman alansa EU-lainsäädännön ja myös sen nojalla annetut täytäntöönpanosäädökset.

Jos uudet psykoaktiiviset aineet kuitenkin kaikilta osin kansallisesti rinnastettaisiin rangaistavuuden suhteen nykyisiin huumausaineisiin, näitä aineita koskisivat myös huumausaineiden käyttö- ja hallussapitorikossäännökset. Huumausaineen käyttö- tai hallussapitorikokseen syyllistyvän yksityisen kansalaisen, joka yleensä olisi alaikäinen tai nuori aikuinen, ei voida olettaa seuraavan ja tuntevan EU:n täytäntöönpanolainsäädäntöä uusia psykoaktiivisia aineista.

Tämän vuoksi olisi perusteltua, että yksittäinen uusi psykoaktiivinen aine säädettäisiin kansallisesti huumausaineeksi ja siten myös rangaistavaksi nykyiseen tapaan kansallisella säädöksellä (nykyään huumausainelain nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksen muutoksella), jolloin lain/asetuksen voimaan tulon voitaisiin liittää käyttäjiin kohdistuvaa tiedotusta ja valistusta. Kuten edellä todettiin, direktiiviehdotus ei aseta tälle estettä, vaan vaikuttaa jopa edellyttävän tätä.

Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta säädetään rikoslain 1 luvussa. Luvun 7 §:n mukaan Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen, jonka rankaiseminen tekopaikan laista riippumatta perustuu Suomea velvoittavaan kansainväliseen sopimukseen tai muuhun Suomea kansainvälisesti velvoittavaan säädökseen tai määräykseen (kansainvälinen rikos), sovelletaan Suomen lakia. Pykälän nojalla annetulla asetuksella on määritelty, että kansainvälisenä rikoksena pidetään YK:n

kansainvälissä huumausaineyleissopimuksissa tarkoitettua huumausainerikosta, törkeää huumausainerikosta, huumausainerikoksen valmistelua, huumausainerikoksen edistämistä, törkeää huumausainerikoksen edistämistä ja kätkemisrikosta.

Säännöksen nojalla direktiiviehdotuksen mukaisesti rangaistavaksi säädettävästä uuteen psykoaktiiviseen aineeseen kohdistuvasta huumausainerikoksesta tuomittaisiin Suomen lain mukaan, vaikka kyseinen aine ei olisi säädetty rangaistavaksi rikoksen tekovaltiassa. Tekoihin ei siten sovellettaisi kaksosrangaistavuuden vaatimusta. Koska uudet psykoaktiiviset aineet olisivat jatkossa EU:n jäsenvaltioissa yhdenmukaisesti säädetty rangaistaviksi, säännöksellä olisi käytännössä merkitystä, kun rikos tehtäisiin EU:n ulkopuolisessa valtiossa.

Syytteen nostaminen ulkomailla tehdystä rikoksesta edellyttää rikoslain 1 luvun 12 §:n mukaan valtakunnansyyttäjän syytemääräystä.

4 Ahvenanmaan toimivalta

Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 22 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat rikosoikeutta koskevat asiat 18 §:n 25 kohdassa säädetyin poikkeuksin. Viimeksi mainitun kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat rangaistavaksi säätämistä ja rangaistuksen määrää, kun kysymys on maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvasta asiasta.

Huumausaineita koskeva lainsäädäntö ei kuulu itsehallintolain mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan eikä siten myöskään niitä koskeva rikoslainsäädäntö.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Direktiiviehdotuksen mukaan vuonna 2012 nykyiseen EU:n valvontajärjestelmään tehtiin viikottain ilmoitus vähintään yhdestä uudesta psykoaktiivisesta aineesta. Vakavia riskejä aiheuttavien ja siten direktiiviehdotuksen mukaan rangaistavuuden piiriin tulevien uusien psykoaktiivisten aineiden määrää on sen sijaan vaikea arvioida. Jos rangaistavuus ulotetaan asetusehdotuksen ja puitepäättöksen

mukaisesti koskemaan vain psykoaktiivisten aineiden kauppaan (mukaan lukien kaupallinen vienti ja tuonti) liittyviä tekoja, direktiiviehdotuksen aiheuttama huumausainerikosten määrien lisäys tullin, poliisin, syyttäjien ja tuomioistuinten toimintaan voisi lähtökohdaisesti olla hoidettavissa nykyisten toimintamenojen puitteissa. Osa psykoaktiivisten aineiden laittomista maahantuonneista käsitellään kuitenkin nykyisin tullin toimesta rangaistusmääräysmenettelyssä lääkerikoksina. Jos ne jatkossa käsiteltäisiin huumausainerikoksina enemmän työvaiheita käsittelevässä esitutkinnassa, direktiiviehdotuksella saattaisi näissä tilanteissa olla tullin työmäärää lisäävä vaikutus. Jos rangaistavuus ulotettaisiin koskemaan myös käyttör rikoksia, direktiiviehdotuksella voisi olla etenkin poliisin ja syyttäjien työmäärää lisäävä vaikutus. Käyttö- ja hallussapitorikokset käsitellään rangaistusmääräysmenettelyssä, joten vaikutukset eivät tällöin ulottuisi tuomioistuihin.

6 Oikeusperusta

Direktiiviehdotus on annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan nojalla. Sen mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla direktiiveillä säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä erityisen vakavan rikollisuuden alalla, joka on rajat ylittävää joko rikosten luonteen tai vaikutusten johdosta tai sen vuoksi, että niiden torjuminen yhteisin perustein on erityisesti tarpeen.

Näiden rikollisuuden alojen joukossa sopimuksessa mainitaan laitton huumausainekauppa.

7 Toissijaisuusperiaate

Ehdotuksen tavoitteena on EU:n tasolla puuttua tiukemmin uusiin psykoaktiivisiin aineisiin siten, että kaikkein haitallisimpiin aineisiin sovellettaisiin samoja rikosoikeudellisia säännöksiä kuin nykyään YK:n huumausaineyleissopimusten nojalla valvottaviin aineisiin. Voidaan katsoa, että tavoite saavutetaan tehokkaammin unionin tasolla huumausainekaupan rajat ylittävät luonteen

vuoksi. Valtioneuvosto pitää ehdotusta toissijaisuusperiaatteen mukaisena.

8 Toisten jäsenvaltioiden kannat

Direktiiviehdotuksen käsittely ei ole vielä alkanut neuvoston työryhmässä.

9 Instituutioiden ja muut kannat

Euroopan parlamentti ei ole vielä käsitellyt ehdotusta.

10 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Direktiiviehdotus on ollut oikeus- ja sisäasiat -jaoston (EU7) kirjallisessa menettelyssä.

11 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti direktiiviehdotukseen, jonka tavoitteena on tehostaa uusien psykoaktiivisten aineiden valvontaa ja niiden saattamista rangaistaviksi.

Valtioneuvosto pitää kannatettavana, että rikosoikeudellinen seuraamus liitetään ehdotuksessa kaikkein haitallisimpiin, riskinarviomenettelyssä vakavia terveydellisiä, sosiaalisia ja turvallisuuteen liittyviä riskejä sisältäviin psykoaktiivisiin aineisiin. Psykoaktiiviset aineet, joihin riskinarvioinnissa katsotaan liittyvän vähäisempiä haittoja ja riskejä, eivät kuuluisi rangaistavuuden piiriin, vaan ne kuuluisivat sisämarkkinoiden sääntelyjärjestelmään. Niitä valvottaisiin markkinarajoituksin ja niihin liitettävien hallinnollisin seuraamuksin. On huomattava, että psykoaktiivisilla aineilla voi olla myös laillisia käyttötarkoituksia teollisuudessa ja tuotannossa, joten ehdotuksissa omaksuttu lähestymistapa on perusteltu ja tarkoituksenmukainen.

Asetusehdotuksen mukainen pysyvä markkinarajoitus vakavien riskien tapauksessa käsittää uuden psykoaktiivisen aineen tuotannon, valmistuksen, markkinoille saattamisen ja unioniin tuonnin, kuljetuksen ja unionista viennin. Puitepäättös puolestaan velvoittaa säätämään rangaistavaksi huumausaineeksi määriteltävän uuden psykoaktiivisen aineen osalta samat teot, mutta lisäksi eritellymmiin

myynnin, myytäväksi tarjoamisen, jakelun sekä lisäksi hallussapidon edellä mainittujen rikosten tekemistä varten. Pysyvä markkinarajoitus olisi siten soveltamisalaltaan suppeampi kuin puitepäättöksen asettama kriminalisointivelvollisuus. Asetusehdotuksen

nojalla annettavan pysyvän markkinarajoituksen ja puitepäättöksen teonkuvausten erot eivät välttämättä ole ongelma, mutta erojen mahdolliset käytännön vaikutukset esimerkiksi kaupallisen toimijan kannalta tulisi jatkokoneuvotteluissa selvittää.